

Crna Gora: Novi Zakon o privrednim društvima

Korporativno i poslovno pravo

[Uroš Popović](#), [Milica Pešterić](#) & [Simona Vračar](#)

Publisher: Bojović Drašković Popović & Partners

Dana 25. juna 2020. godine Skupština Crne Gore donela je novi Zakon o privrednim društvima („Službeni list Crne Gore“, br. 065/20 od 03.07.2020) (u daljem tekstu: Novi ZPD) koji je stupio na snagu 11. jula 2020. godine.

Novi ZPD zamenio je prethodni Zakon o privrednim društvima („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 6/2002, „Službeni list Crne Gore“, br. 17/2007, 80/2008, 40/2010 - dr. zakon, 36/2011 i 40/2011 - dr. zakon) (u daljem tekstu: Stari ZPD).

Ono što se odmah uočava kao najveća razlika jeste detaljnije uređenje svih pitanja koja se odnose na privredna društva, a uređuju se i mnoga pitanja koja ranije nisu bila regulisana, između ostalog:

- i. osnivanje ogranka;
- ii. odgovornost za obaveze društva;
- iii. zastupanje društva i prokura;
- iv. posebne dužnosti prema društvu (veoma značajno jer se određuju lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu, ko se smatra povezanim licem, kao i konkretnе dužnosti prema društvu i pravni lekovi u slučaju povrede tih dužnosti);
- v. imovina i kapital društva.

Vrste privrednih društava su ostale iste (ortačko društvo, komanditno društvo, akcionarsko društvo i društvo sa ograničenom odgovornošću), dok su položaj preduzetnika i dela stranih društava dalje obrazloženi.

Preduzetnik

Novi ZPD uređuje pitanja sticanja svojstva preduzetnika i registraciju u Centralnom registru privrednih subjekata Crne Gore (u daljem tekstu: CRPS), mogućnost imenovanja poslovođe, kao i prestanak svojstva preduzetnika.

Ortačko društvo

Glavna novina koju uvodi Novi ZPD sastoji se u obavezi zaključivanja ugovora ortaka, odnosno ugovora o osnivanju ortačkog društva, koji je između ostalog, neophodan je za registraciju ortačkog društva u CRPS.

Detaljnije su regulisani prava i odgovornosti ortaka, njihovi međusobni pravni odnosi kao i odnos prema trećim licima, vođenje poslova kao i prestanak ortačkog društva i mogući načini prestanka svojstva ortaka.

Komanditno društvo

Novi ZPD uređuje način osnivanja i registracije komanditnog društva u CRPS. Detaljnije uređuje prava i dužnosti članova društva, kao i prestanak statusa člana društva.

Društvo sa ograničenom odgovornošću

Kao i kod ostalih oblika privrednih društava, i pitanja koja se tiču osnivanja, kapitala i prestanka svojstva članova društva sa ograničenom odgovornošću detaljnije su uređena Novim ZPD-om.

Jedna od najvažnijih promena odnosi se na organe upravljanja. Za razliku od prethodne regulative, sada je skupština, po pravilu, obavezn organ društva, pored izvršnog direktora. Takođe, društva sa ograničenom odgovornošću koja ispunjavaju određene uslove, kao ona koja se smatraju velikim pravnim licem u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i javna društva sa ograničenom odgovornošću, moraju imati organe upravljanja kao akcionarsko društvo.

Novi ZPD uređuje nadležnosti i način rada skupštine, kao i pitanja koja se tiču položaja izvršnog direktora.

Acionarsko društvo

Detaljnije je regulisano osnivanje i registracija društva u CRPS, poništavanje osnivanja društva, sam osnivački akt i statut, kao i obaveza registracija promena i objavljivanja podataka.

Detaljnije su regulisana prava akcionara, kao što je pravo na angažovanje eksperta, pravo na postavljanje pitanja u vezi sa materijalima i predlozima odluka koje će se razmatrati na sednici skupštine.

Ipak, glavna novina koju uvodi Novi ZPD odnosi se na način upravljanja akcionarskim društvom. Za razliku od Starog ZPD-a kojim je bilo predviđeno samo jednodomno upravljanje (koje su činili skupština, odbor direktora i izvršni direktor), sada postoji mogućnost i dvodomnog upravljanja (koje čine skupština, nadzorni odbor i upravni odbor).

Što se tiče skupštine, detaljnije su regulisani sazivanje, održavanje sednica, i najvažnije, ovlašćenja skupštine, u koja, između ostalog, spada i usvajanje politike naknada, čiji je sadržaj sada propisan

zakonom.

Pored isticanja ništavosti, Novi ZPD uvodi i mogućnost pobijanja odluka skupština akcionara.

Kada je u pitanju odbor direktora, pravi se razlika između akcionarskog društva i javnog akcionarskog društva, kada je u pitanju broj članova, a detaljnije je uređen i sastav i izbor članova odbora direktora, kao i njihove nadležnosti i obaveze.

Još jedna od novina koje uvodi Novi ZPD, jesu komisije odbora direktora koje se mogu obrazovati za obavljanje pojedinih stručnih poslova.

Položaj izvršnog direktora takođe je detaljnije regulisan.

Nadzorni odbor, kao organ u dvodomnom sistemu upravljanja, predviđen je Novim ZPD-om, kojim je uređen njegov sastav, izbor članova i nadležnosti.

U sklopu uvodenja sistema dvodomnog upravljanja, novi ZPD uvodi i uređuje pitanja koja se odnose na upravni odbor, između ostalog, sastav, imenovanje i naknadu za rad članovima, kao i nadležnosti upravnog odbora.

Takođe, sekretar društva više nije obavezni organ akcionarskog društva.

Generalno, Novi ZPD detaljnije reguliše kapital društva, mogućnosti i načine povećavanja i smanjivanja osnovnog kapitala društva, kao i statusne i promene pravne forme društva i prestanak društva.

Prekogranična spajanja društava kapitala

Novi ZPD uvodi novi vid statusne promene društava kapitala putem spajanja društva (jednog ili više) registrovanog u Crnoj Gori sa društvom koje je registrovano u drugoj državi (članici Evropske Unije ili potpisnice Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru). Odredbe kojima se uređuje prekogranično spajanje društava kapitala, primenjujuće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji.

Kaznene odredbe

Novi ZPD donosi promene koje se tiču i kaznenih odredbi, u delu koji se odnosi na maksimalni iznos novčane kazne za privredne prekršaje propisane samim zakonom. Tako da je sad iznos maksimalne novčane kazne EUR 10.000 za privredno društvo i EUR 2.000 za odgovorno lice u privrednom društvu.

Obaveze usklajivanja sa Novim ZPD-om

Pre svega, propisana je obaveza Ministarstva finansija Crne Gore da u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Novog ZPD-a, doneće obrasce registracionih prijava i propiše postupak registracije u CRPS.

Sva akcionarska društva i društva sa ograničenom odgovornošću koja ispunjavaju određene uslove, kao što su ona koja se smatraju velikim pravnim licem u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i javna društva sa ograničenom odgovornošću, dužna su da usklade organizaciju sa Novim ZPD-om i izvrše registraciju promena u CRSP-u u roku od devet meseci od dana stupanja na snagu zakona.

Ostala privredna društva koja su registrovana u CRSP dužna su da usklajivanje sa Novim ZPD-om i registraciju promena izvrše u roku od 18 meseci od dana stupanja na snagu Novog ZPD-a, a ortačka društva i preduzetnici koji nisu registrovani u CRSP dužna su da se registruju u roku od devet meseci od dana stupanja na snagu zakona.

Nadležni organ za registraciju (CRSP) će u roku od 30 dana po isteku prethodno navedenih rokova pokrenuti postupak likvidacije privrednih društava koja nisu ispunila obavezu registracije (odnosno usklajivanja sa Novim ZPD).

Svi postupci započeti po Starom ZPD-u, okončaće se po tom zakonu.